

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 6 maja 2025 r.

Poz. 2496

WOJEWODA LUBELSKI

PN-II.4131.118.2025

Lublin, dnia 5 maja 2025 r.

ROZSTRZYGNIECIE NADZORCZE

stwierdzające nieważność uchwały Nr X/54/2025 Rady Gminy Leśna Podlaska z dnia 31 marca 2025 r. w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Leśna Podlaska w 2025 roku, w części obejmującej § 2 ust. 1 w brzmieniu: "bezdolnym psom" oraz § 2 ust. 2 Programu, stanowiącego załącznik do uchwały.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907 i 1940)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr X/54/2025 Rady Gminy Leśna Podlaska z dnia 31 marca 2025 r. w sprawie przyjęcia programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Leśna Podlaska w 2025 roku, w części obejmującej § 2 ust. 1 w brzmieniu: "bezdolnym psom" oraz § 2 ust. 2 Programu, stanowiącego załącznik do uchwały.

Uzasadnienie

Uchwała Nr X/54/2025 została doręczona organowi nadzoru w dniu 7 kwietnia 2025 r.

Przedmiotowa uchwała podjęta została na podstawie art. 11a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1580, ze zm.).

Zgodnie z tym przepisem, rada gminy wypełniając obowiązek, o którym mowa w art. 11a ust. 1 tej ustawy, określa, w drodze uchwały, corocznie do dnia 31 marca, program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt (ust. 1). Program, o którym mowa w ust. 1, obejmuje w szczególności:

- 1) zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt;
- 2) opiekę nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie;
- 3) odławianie bezdomnych zwierząt;
- 4) obowiązkową sterylizację albo kastrację zwierząt w schroniskach dla zwierząt;
- 5) poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt;
- 6) usypianie ślepych miotów;
- 7) wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich;
- 8) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt (ust. 2).

Program, o którym mowa w ust. 1, może obejmować plan znakowania zwierząt w gminie oraz plan sterylizacji lub kastracji zwierząt w gminie, przy pełnym poszanowaniu praw właścicieli zwierząt lub innych osób, pod których opieką zwierzęta pozostają (ust. 3 i 3a). Realizacja zadań, o których mowa w ust. 2 pkt 3-6, może zostać powierzona podmiotowi prowadzącemu schronisko dla zwierząt (ust. 4). Program, o którym mowa w ust. 1 zawiera wskazanie wysokości środków. Koszty realizacji programu ponosi gmina (ust. 5).

Przytoczone przepisy ustawy określają obligatoryjne (ust. 2 i ust. 5) oraz fakultatywne (ust. 3 i ust. 3a) elementy uchwalanego przez radę gminy programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi.

W aktualnym orzecznictwie sądów administracyjnych przyjmuje się, że uchwała podejmowana na podstawie art. 11a ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt stanowi akt prawa miejscowego, zawiera bowiem – obok postanowień indywidualno – konkretnych także postanowienia o charakterze generalno – abstrakcyjnym (por. wyrok NSA z dnia 12 października 2016 r. sygn. akt III OSK 3245/16).

W § 2 ust. 1 Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Leśna Podlaska w 2025 roku, stanowiącego załącznik do przedmiotowej uchwały, Rada postanowiła, że *Opiekę bezdomnym psom z terenu gminy Leśna Podlaska zapewnia schronisko prowadzone przez Stowarzyszenie Przyjaciół Zwierząt "AZYL" ul. Olszowa 4, 21-500 Biała Podlaska.*

W ocenie organu nadzoru powyższa regulacja w brzmieniu: „*bezdomnym psom*” jest spreczna z art. 11a ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 4 pkt 16 i pkt 17 ustawy o ochronie zwierząt.

Przepis art. 11a ust. 2 pkt 1 ustawy bezwzględnie nakłada na radę gminy obowiązek uregulowania w programie opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt kwestii zapewnienia wszystkim bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt.

Zgodnie z definicją zawartą w art. 4 pkt 16 ustawy o ochronie zwierząt, do zwierząt bezdomnych zalicza się zwierzęta domowe lub gospodarskie, które uciekły, zabłąkały się lub zostały porzucone przez człowieka, a nie ma możliwości ustalenia ich właściciela lub innej osoby, pod której opieką trwale pozostawały. Z kolei, jak stanowi art. 4 pkt 17 ustawy, zwierzęta domowe to zwierzęta tradycyjnie przebywające wraz z człowiekiem w jego domu lub innym odpowiednim pomieszczeniu, utrzymywane przez człowieka w charakterze jego towarzysza.

Uznać zatem należy, że Rada Gminy nie wypełniła w sposób prawidłowy delegacji ustawowej, ograniczając zakres ustawowego zadania polegającego na zapewnieniu miejsca w schronisku dla bezdomnych zwierząt – jedynie do bezdomnych psów, z pominięciem innych bezdomnych zwierząt.

W ocenie organu nadzoru nieuprawnione jest wprowadzenie jakichkolwiek postanowień mogących prowadzić do ograniczenia realizacji zadań wynikających z ww. przepisów ustawy o ochronie zwierząt jedynie do niektórych zwierząt bezdomnych (por. wyroki WSA w Łodzi z dnia 17 marca 2022 r., sygn. akt II SA/Łd 1120/22; WSA w Kielcach z dnia 6 listopada 2024 r., sygn. akt II SA/Ke 477/24, z dnia 12 września 2024 r., sygn. akt II SA/Ke 300/24; WSA w Warszawie z dnia 24 listopada 2021 r., sygn. akt VIII SA/Wa 730/21).

Powyższe stanowisko organu w tej kwestii zostało przekazane do wiadomości jednostek samorządu terytorialnego w piśmie z dnia 17 października 2024 r., znak: PN-II.40.12.2024.

Jednocześnie w treści § 2 ust. 2 Programu Rada wskazała, iż *opiekę bezdomnym kotom z terenu Gminy Leśna Podlaska zapewnia Fundacja Dom Belli*

ul. Kąpielowa 9, 21-500 Biała Podlaska.

Z informacji uzyskanych przez organ nadzoru w ramach postępowania wyjaśniającego w przedmiotowej sprawie wynika, iż wskazany w uchwale podmiot: Fundacja Dom Belli, ul. Kąpielowa 9, 21-500 Biała Podlaska, nie jest schroniskiem dla bezdomnych zwierząt.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Białej Podlaskiej pismem z dnia 25 kwietnia 2025 r. znak: Zak.532.1.17.2025 poinformował organ nadzoru, iż Fundacja Dom Belli ul. Kąpielowa 9, 21-500 Biała Podlaska nie jest wpisana jako schronisko dla zwierząt w rozumieniu art. 4 pkt 25 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt do rejestru podmiotów nadzorowanych.

Zgodnie z art. 4 pkt 25 ustawy o ochronie zwierząt, ilekroć w ustawie jest mowa o „schronisku dla zwierząt” - rozumie się przez to miejsce przeznaczone do opieki nad zwierzętami domowymi spełniające warunki określone w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1075).

Przepisy ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt precyzyjnie określają wymagania dla podejmowania i prowadzenia działalności nadzorowanej - w tym także - prowadzenia schronisk dla zwierząt (rozdział 2 ustawy).

W myśl art. 5 tej ustawy, podjęcie działalności nadzorowanej, w zakresie prowadzenia schroniska dla zwierząt jest dozwolone po uprzednim zgłoszeniu, w formie pisemnej, zamiaru jego prowadzenia właściwemu miejscowo powiatowemu lekarzowi weterynarii, a następnie po uzyskaniu pozytywnej decyzji tego organu w zakresie spełniania wymagań weterynaryjnych określonych dla prowadzenia tego rodzaju działalności.

Powiatowy lekarz weterynarii przy wydawaniu ww. decyzji nadaje również weterynaryjny numer identyfikacyjny podmiotowi lub poszczególnym obiektom budowlanym lub miejscom, w których ma być prowadzona działalność nadzorowana, lub osobom wykonującym określone czynności w ramach tej działalności.

Jednocześnie, powiatowy lekarz weterynarii prowadzi rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną na obszarze jego właściwości, w omawianym zakresie (art. 11 ust. 1 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt).

Wymagania weterynaryjne dla prowadzenia schronisk dla zwierząt, rozumiane, jako miejsca przeznaczone do opieki nad zwierzętami domowymi, określone zostały w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt (Dz. U. z 2022r., poz. 175). Regulacja wykonawcza poprzez treść przepisów w niej zamieszczonych jednoznacznie wskazuje, że dla prawodawcy zasadnicze znaczenie mają warunki bytowe i higieniczno-sanitarne, jakie powinno zapewnić miejsce przeznaczone do opieki nad zwierzętami domowymi.

Przywołane wyżej regulacje prawne w zakresie ochrony zwierząt bezdomnych przewidują reżim normatywny dotyczący zasad prowadzenia i działalności schronisk dla bezdomnych zwierząt. Jak już wskazano, prowadzenie schronisk dla zwierząt stanowi działalność nadzorowaną. Oznacza to konieczność poddania takiej działalności nadzorowi sanitarnemu służb weterynaryjnych. Co więcej naruszenie tych norm umożliwia interwencję służb weterynaryjnych, włącznie z zakazem prowadzenia takiej działalności.

Regulacja § 2 ust. 2 Programu nie wypełnia zatem delegacji ustawowej określonej w art. 11a ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie zwierząt z uwagi na fakt, iż wykazuje jako miejsce zapewniające opiekę bezdomnym kotom podmiot, który nie prowadzi schroniska dla zwierząt, w rozumieniu art. 4 pkt 25 ustawy o ochronie zwierząt.

W tym stanie rzeczy, stwierdzenie nieważności uchwały Nr X/54/2025 we wskazanym zakresie jest uzasadnione.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie, złożona za moim pośrednictwem, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

Wojewoda Lubelski

Krzysztof Komorski

Otrzymują:

- 1) Wójt Gminy Leśna Podlaska
- 2) Przewodniczący Rady Gminy Leśna Podlaska